

N:o 47.

Af Herr **F. T. Borg**: Om ändringar i §§ 1, 5, 8 och 12 af Tryckfrihetsförordningen, rörande rättighet att hvar som helst å landsbygden anlägga boktryckeri.

Enär behovet af boktryckerier å landsbygden alltmer gör sig gällande, samt en mängd större platser, de flesta i folkmängd vida öfverstigande många af landets mindre städer, nödgas att i någon stad låta trycka tidningar, som de för platsens behof ej kunna undvara, synes det ej vara för tidigt, att lagstiftningen afskaffar städernas och deras närmaste omgifnings boktryckerimonopol, på det man ej må kunna med fog säga, att städerna äfven i detta fall gynnas på landsbygdens bekostnad, då man ej vill tillåta täflan på ifrågavarande område, framför allt att man ej vill söka bereda landsbygdens invånare ljus, mera ljus.

Den bedröfliga utgång denna fråga erhöi vid 1882 års riksdag, då, genom Första Kammarens afslag, det af begge Kamrarne förut antagna förslaget om rättighet att anlägga boktryckeri äfven utom stad och dess närmaste omgifning föll, verkade högst nedslående på nationen. Mångestädes frågades i tal och skrift: hvad har nationen att vänta af en Första Kammare, som ej en gång vill vara med om att bereda tillfälle till mera upplysning i landet?

I den föreställning, att numera ingen vill ens under den hemliga omröstningens slöja befrämja mörkrets segrar, utan att en hvar är benägen låna en gnista af sitt ljus åt upplysningens fackla, får jag som min motion upptaga Första Kammarens beslut af den 2 April och Andra Kammarrens af den 31 Mars 1881, hvilket beslut innehålles i

Konstitutions-Utskottets år 1881 afgifna memorial N:o 6, sid. 8, 9 och 10, som bifogas.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

F. T. Borg.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

(Nuvarande lydelse.)

5:o) Privilegier å boktryckeri skola ej erfordras, utan stånde hvar och en fritt att, utan hinder af någon särskild författning, äldre privilegier eller något boktryckerireglemente, samt utan att vara underkastad någon skråordning, anlägga sådana tryckerier, af hvad beskaffenhet eller vidd honom tjenligt synes, *uti stad eller inom ett afstånd derifrån af högst en half mil.*

Då ett boktryckeri *såvunda* utom stad anlägges, skola, i alla mål, som boktryckningen röra, boktryckare, arbetare i tryckeriet samt der tryckta skrifter författare och utgifvare lyda under *stadens rätt.*

Den ett boktryckeri inrättar
— — — — innehåll och skrifart.

(Föreslagen lydelse.)

5:o) Privilegier å boktryckeri skola ej erfordras, utan stånde hvar och en fritt att, utan hinder af någon särskild författning, äldre privilegier eller något boktryckerireglemente, samt utan att vara underkastad någon skråordning, anlägga sådana tryckerier, af hvad beskaffenhet eller vidd honom tjenligt synes.

Då boktryckeri utom stad anlägges, skola, i alla mål, som boktryckningen röra, boktryckare, arbetare i tryckeriet samt der tryckta skrifter författare och utgifvare lyda under *närmaste stads rätt.*

Den nytt boktryckeri inrättar —
— — — — innehåll och skrifart.

§ 5.

6:o) Förbrytelser emot denna lag upptagas vid allmän underrätt i den stad, der boktryckeriet, ifrån hvilket den åklagade skriften utkommit, anlagdt är eller, på sätt 1 § innehåller, vid anläggandet anmäldt blifvit. *I Stockholm sker detta upp-tagande vid första allmänna under-rätt; i öfriga städer, der första och andra underrätt finnas, vid den sist-nämnda; akademiernas jurisdiktions-rätt, enligt deras konstitutioner, dock oförkränkt. Stämningstiden vare i allt fall, ehvad tryckeriet inom eller, på sätt nyssnämnde § utstakar, utom staden är beläget, enahanda, och förhålles dermed, som, om stämningstid i staden, lag säger.* Uppstår fråga om boktryckares eller författares af en tryckt skrift tilltalande eller hörande, böra han eller de vid *sådan rätt* personligen till svars stånda, men åtnjute i öfrigt deras rättegångsförmåner, enligt allmän lag och särskilda författningar, uti allt hvad genom detta förordnande icke uttryckligen annorlunda stadgadt är.

8:o) Finner Chefen för Justitie-departementet eller hans ombud sig befogad, att, på de grunder för qvarstad å tryckt skrift, här ofvan stadgade äro, förordna eller äska, det någon skrift med qvarstad beläggas må, vare han eller det berättigad, att *i Stockholm, genom biträde af Öfverståthållarembetet, och i öfriga*

6:o) Förbrytelser emot denna lag upptagas vid allmän underrätt i den stad, der boktryckeriet, ifrån hvilket den åklagade skriften utkommit, anlagdt är eller, på sätt 1 § innehåller, vid anläggandet anmäldt blifvit. *Stämningstid vare åtta dagar, om boktryckeriet är beläget i stad, men i annat fall fjorton dagar.* Uppstår fråga om boktryckares eller författares af en tryckt skrift tilltalande eller hörande, böra han eller de vid *Rätten* personligen till svars stånda, men åtnjute i öfrigt deras rättegångsförmåner, enligt allmän lag och särskilda författningar, uti allt hvad genom detta förordnande icke uttryckligen annorlunda stadgadt är.

8:o) Finner Chefen för Justitie-departementet eller hans ombud sig befogad, att, på de grunder för qvarstad å tryckt skrift, här ofvan stadgade äro, förordna eller äska, det någon skrift med qvarstad beläggas må, vare han eller det berättigad att *sådan qvarstad erhålla, medelst skyndsam handräckning, som*

städer samt orterna, medelst skyndsam handräckning, som ej får vägras af den magistrat, hvarunder boktryckeriet, enligt § 1, lyder, sådan qvarstad erhålla; börande öfver förloppet af qvarstadsförrättningen och orsakerna dertill, samt i afseende på den åklagade skriften, om och huru många exemplar då ännu finnas uti boktryckarens värjo, anteckning trefaldt författas, hvaraf den ena tillställes Chefen för Justitie-departementet eller hans ombud, den andra magistraten och den tredje boktryckaren. Magistraten vare pliktig, att, vid ansvar såsom för embetsförsummelse, med näst afgående post, en afskrift af denna anteckning till Justitiekansleren insända. I Stockholm varde samma anteckning, genast eller sist inom nästföljande dags utgång, till Justitiekansleren aflemnad. Justitiekansleren må sedermera, i Stockholm, inom åtta dagar, och i landsorterna, allrasist inom trenne veckor, efter det qvarstaden lagd blifvit, hafva hänvist målet till vederbörlig domstol och aktor förordnat, då domstolen, sist inom åtta dagar, må pröfva, om qvarstaden skall ega bestånd. Sker det ej, och är icke qvarstad inom en månad häfven, ege boktryckare rätt, i enahanda ordning, som handräckning af magistraten till qvarstadens beläggande meddelad blifvit, att fordra dess brytande, hvilket icke vägras må, vid ansvar af embedets förlust. Chefen för Justitie-departementet — — — — — erhållas.

ej får vägras, af vederbörande Konungens Befallningshafvande, Magistrat eller Kronobetjent; börande öfver förloppet af qvarstadsförrättningen och orsakerna dertill, samt i afseende på den åklagade skriften, om och huru många exemplar då ännu finnas uti boktryckarens värjo, anteckning trefaldt författas, hvaraf den ena tillställes Chefen för Justitie-departementet eller hans ombud, den andra magistraten i den stad, hvarunder boktryckeriet, enligt § 1, lyder, och den tredje boktryckaren. Magistraten vare pliktig, att, vid ansvar såsom för embetsförsummelse, med näst afgående post, en afskrift af denna anteckning till Justitiekansleren insända. I Stockholm varde samma anteckning, genast eller sist inom nästföljande dags utgång, till Justitiekansleren aflemnad. Justitiekansleren må sedermera, i Stockholm, inom åtta dagar, och i landsorterna, allrasist inom trenne veckor, efter det qvarstaden lagd blifvit, hafva hänvist målet till vederbörlig domstol och aktor förordnat, då domstolen, sist inom åtta dagar, må pröfva om qvarstaden skall ega bestånd. Sker det ej, och är icke qvarstad inom en månad häfven, ege boktryckare rätt, i enahanda ordning, som handräckning till qvarstadens beläggande meddelad blifvit, att fordra dess brytande, hvilket icke vägras må, vid ansvar af embedets förlust. Chefen för Justitie-departementet — — — — — erhållas.

12:o) I frågor om qvarstad böra,
i sådant fall, *Konungens Befallnings-*
hafvande och vederbörande magistra-
ter ovägerligen och vid ansvar bi-
träda; dock må — — — — —
— — — — — inlemnad.

12:o) I frågor om qvarstad böra,
i sådant fall, *vederbörande Konun-*
gens Befallningshafvande, Magistrat
eller Kronobetjent ovägerligen och
vid ansvar biträda; dock må — —
— — — — — inlemnad.
